

Nr 168.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förlängning av giltighetstiden för vissa tilläggstullar; given Stockholms slott den 2 mars 1945.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Bertil Ohlin.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 mars 1945.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, EWERLÖF, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ohlin, anmäler efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet fråga om förlängning av giltighetstiden för vissa tilläggstullar beträffande vadd av bomull, damhattar, fajans- och porslinsvaror samt vattenmätare och anför därvid följande.

Gällande bestämmelser samt inkomna framställningar.

Vadd av bomull. Vadd, alla slag, kardad bomull härunder inbegripen, hänföres, med en tullsats av 10 kronor för 100 kilogram, i gällande tulltaxa till nr 397, som är uppdelat på statistiskt nr 916, omfattande vadd av bomull, kardad bomull härunder inbegripen, och statistiskt nr 917, omfattande annan vadd. Okardad bomull (tulltaxenr 395, stat. nr 901) liksom även bomullsavfall (tulltaxenr 395, stat. nr 909) med flera spånadsämnen i form av råvaror och avfall åtnjuta tullfrihet.

I överensstämmelse med beslut av 1939 års lagtima riksdag utfärdade Kungl. Maj:t den 22 juni 1939 förordning (nr 347) med ytterligare tillägg till gällande tulltaxa, innefattande tilläggstull för tiden 1 juli 1939—30 juni 1941 för vadd av bomull, kardad bomull härunder inbegripen, blekt. Sagda förordning har sedermera erhållit förlängd giltighet, senast genom förordning den 4 juni 1943 (nr 291), varigenom jämlikt 1943 års riksdags beslut giltighetstiden utsträcks till och med den 30 juni 1945. Tilläggstullen utgår med 15 kronor för 100 kg.

I skrivelse den 9 januari 1945 har *Mölnlycke Väfveriaktiebolag* hemställt om bibehållande av nämnda tilläggstull under ytterligare två år till och med den 30 juni 1947 och därvid anför, att de skäl, som hittills föranlett förlängning av giltighetstiden för tilläggstullen, ännu kvarstodo.

Damhattar. För hattar, ej av pälsverk, även halvfärdiga, andra än med blommor eller plymer monterade damhattar, utgår enligt tulltaxerubrikerna nr 630—632 tull i enlighet med följande uppställning:

	av annat ämne (än oljad vävnad eller vara, innehållande silke eller gulddragartråd):	
630	ogarnerade; ävensom mössor, sydda av flätor, hänförliga till nr 358, samt s. k. filtstumpar	1 st. —: 50
	andra slag:	
631	försedda med garnering eller montering av varor, innehållande silke	1 st. 1:—
632	andra	1 st. —: 75.

I överensstämmelse med beslut av 1934 års riksdag utfärdade Kungl. Maj:t den 22 juni 1934 förordning (nr 371) med ytterligare tillägg till gällande tulltaxa, innefattande bland annat tilläggstullar för tiden 1 juli 1934—30 juni 1937 å vissa slag av garnerade och ogarnerade damhattar. Senast genom förordning den 4 juni 1943, nr 292, ha jämlikt 1943 års riksdags beslut berörda tilläggstullar erhållit förlängd giltighet för tiden till och med den 30 juni 1945. Tilläggstullarna utgå enligt följande grunder.

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggstull kronor
		Hattar, ej av pälsverk, andra än herrhattar, även halvfärdiga:	
		----- andra slag:	
		----- av annat ämne:	
ur 630	ur 1194: 3— 1196	ogarnerade med undantag av s. k. stråstumpar och capeliner..	1 st. —: 50
		andra slag:	
ur 631	1198: 3 ur 1199— 1200	försedda med garnering eller montering av varor, innehållande silke.....	1 st. —: 75
ur 632	ur 1201— 1203	andra	1 st. —: 75

I skrivelse den 10 januari 1945 har *Sveriges damhattfabrikanters förening* anhållit om vidtagande av åtgärder för ytterligare förlängning av giltighetstiden för tilläggstullarna å damhattar och därvid — under åberopande av de skäl föreningen vid tidigare tillfällen anfört för tilläggstullarna — framhållit, att ifrågavarande tullskydd fortfarande vore påkallat för damhattindustrin, som sysselsatte ett icke obetydligt antal arbetare.

Fajans- och porslinsvaror. Nu gällande tullar å de för den inhemska porslinsindustrin mest betydande tillverkningarna av fajans- och porslinsvaror utgå enligt följande grunder.

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tull för 100 kg kronor	Tilläggstull för 100 kg kronor
		Fajans- och porslinsvaror, ej särskilt nämnda: -----		
		andra slag:		
		av äkta porslin:		
		vita eller enfärgade:		
693	{1282	för hushållsbruk N	30: —	15: —
	{1283	andra N	30: —	
		två- eller flerfärgade eller förgyllda, försilvrade eller på annat likartat sätt dekorerade:		
694	{1284	för hushållsbruk N	60: —	15: —
	{1285	andra N	60: —	
		av fajans (oäkta porslin), härunder inbegripna krukmakargods och andra lervaror, ej särskilt nämnda; ävensom kakel och kakelugnsornament:		
		vita eller enfärgade:		
695	{1286	för hushållsbruk N	10: —	10: —
	{1287	andra N	10: —	
		två- eller flerfärgade eller förgyllda, försilvrade eller på annat likartat sätt dekorerade:		
696	{1288	för hushållsbruk N	16: —	9: —
	{1289	andra N	16: —	

Tilläggstullarna, vilka, såsom framgår av de anförda uppgifterna, endast avse artiklar för hushållsbruk, fastställdes i fråga om varor av äkta porslin (stat. nr 1282 och 1284) enligt förordningen den 22 juni 1934 (nr 371) med ytterligare tillägg till gällande tulltaxa och beträffande fajansvaror (stat. nr 1286 och 1288) enligt kungörelsen den 31 maj 1935 (nr 226) angående tillägg till nämnda förordning till en början intill utgången av juni 1937 men ha, senast genom förutnämnda i överensstämmelse med beslut av 1943 års riks-

dag den 4 juni 1943 utfärdade förordning, nr 292, erhållit fortsatt giltighet för tiden till och med den 30 juni 1945.

I skrivelse den 12 januari 1945 ha *Gefle Porslinsfabriks Aktiebolag, Aktiebolaget Gustavsbergs Fabriker, Hackefors Porslin Aktiebolag, Aktiebolaget Karlskrona Porslinsfabrik* och *Aktiebolaget Rörstrands Porslinsfabriker* hemställt, att enär de förhållanden, som förelågo då nu gällande tilläggstullar bestämdes, i huvudsak vore oförändrade samt ett upphävande av dessa tullar skulle medföra mycket allvarliga konsekvenser för den inhemska porslinsindustrien och dess arbetare, tullarna måtte förbli i kraft även efter den 30 juni 1945.

Vattenmätare. Vattenmätare hänföras i tulltaxan till nr 1065 (stat. nr 1947), därest de ha en genomloppsöppning av högst 40 mm, och till nr 1067 (stat. nr 1950), om genomloppsöppningen är större än 40 mm. I förra fallet utgår tull med 100 kronor för 100 kilogram, i senare fallet med 50 kronor för 100 kilogram.

Å vattenmätare med högst 40 mm genomloppsöppning utgår därjämte från och med den 1 juli 1939 tilläggstull med 200 kronor för 100 kilogram, vilken senast för tiden 1 juli 1943—30 juni 1945 fastställts genom den i överensstämmelse med beslut av 1943 års riksdag utfärdade förordningen den 4 juni 1943 (nr 293) om fortsatt giltighet av förordningen den 26 april 1940 (nr 284) med ytterligare tillägg till gällande tulltaxa.

I skrivelse den 12 januari 1945 ha *Aktiebolaget Svenska Metallverken, Aktiebolaget Zander & Ingeström* och *Aktiebolaget Imo-Industri* hemställt om utsträckning av giltighetstiden för denna tilläggstull och därvid anfört följande.

De synpunkter bolagen anfört i tidigare skrivelser, vilka föranlett åsättandet av ifrågavarande tilläggstull, och de skäl, som föranledde 1943 års riksdag att besluta om densamma, ägde alltjämt giltighet. Då det med säkerhet kunde förutsättas, att under de närmaste åren ingen ändring komme att inträda i de förhållanden, som föranledde tilläggstullens införande, borde förlängningen avse en tidrymd av minst två år. Dessutom hemställdes, att statistiskt nr 1947 omarbetades i syfte att förhindra, att delar till vattenmätare kunde införas till lägre tullar än själva vattenmätaren.

Yttranden.

Över framställningarna ha kommerskollegium och generaltullstyrelsen den 15 februari 1945 avgivit infordrat gemensamt utlåtande samt därvid fogat från textilrådet och statens industrikommission införskaffade yttranden.

Textilrådet, som endast yttrat sig beträffande frågan om förlängning av giltighetstiden för tilläggstullen å vadd av bomull, har förklarat sig icke hava något att erinra mot den begärda förlängningen.

Statens industrikommission har förklarat sig icke hava något att erinra mot bifall till framställningarna om förlängning av giltighetstiden för tilläggstullarna å vadd och damhattar.

Beträffande frågan om förlängning av giltighetstiden för tilläggstillarna å fajans- och porslinsvaror har kommissionen yttrat:

Tillverkningen av porslin är jämförelsevis bränslekrävande. Knapphet råder vidare för närvarande på leror, vilka utgöra råvaror för tillverkningen, samt — i än större utsträckning — på vissa för produktionen nödvändiga förnödenheter. Man torde kunna befara, att dessa produktionsvårigheter i större eller mindre omfattning komma att bestå, för det första under den tid kriget i Europa fortfar men även en obestämd tid därefter. Ur försörjningssynpunkt skulle därför import av porslinsvaror vara önskvärd i större utsträckning än hittills. Möjligheterna för en dylik import torde dock under en avsevärd tid framöver vara små. Det är sålunda icke osannolikt, att under en relativt lång tid framåt den inhemska efterfrågan på porslinsvaror kommer att bli större än den inhemska produktionen plus möjlig import. I en dylik situation torde tilläggstillen icke tjäna något skyddsändamål, eftersom då både den svenska varan och den eventuellt billigare importerade torde vinna avsättning. Tilläggstillen skulle givetvis under sådana förhållanden icke heller verka hindrande på importen, och en förlängning av dess giltighetstid skulle sålunda icke ha någon direkt försörjningshindrande effekt.

Tilläggstillarnas betydelse ha även minskats därigenom att de äro utformade som viktullar, vilkas relativa höjd nedgått i samma mån som importpriserna på porslin stigit. I nedanstående tabell angivas för de fyra berörda taxerubrikerna 1938 års och 1943 års genomsnittspriser enligt handelsstatistiken samt procenttal, utvisande förhållandet mellan tilläggstillar och pris de båda åren.

	Till- läggs- tull	Import 1938				Import 1943			
		kr/kg	ton	Tilläggstull i förhållande till pris		ton	kr/kg	Tilläggstull i förhållande till pris	
				kr/kg	%			kr/kg	%
1282} Äkta porslinsvaror .	0: 15	625	1: 16	13	489	2: 09	7		
1284}	0: 15	844	2: 24	7	578	4: 69	3		
1286} Fajansvaror	0: 10	94	1: 28	8	105	1: 42	7		
1288}	0: 09	1 329	1: 11	8	683	1: 75	5		

Som en sammanfattning av vad ovan anförts får kommissionen anföras, att kommissionen i dagens läge icke kan finna skälen för ett förlängande av ifrågavarande tilläggstillar övertygande men icke heller finner hinder ur försörjningssynpunkt mot att de förlängas. Med hänsyn till ovissheten om den kommande utvecklingen torde ett eventuellt förlängande emellertid böra avse endast ett år.

Vad angår frågan om förlängning av giltighetstiden för tilläggstillen å vattenmätare har kommissionen anförut följande.

Knapphet råder för närvarande på vissa råvaror och detaljer för den inhemska tillverkningen av vattenmätare. Hit höra t. ex. ebonit, urverk, koppar och zink. Import av färdiga mätare skulle därför ur försörjningssynpunkt vara önskvärd. Importmöjligheter torde dock för närvarande nästan helt saknas. För en tid framöver torde därför gälla, att tullskyddets storlek saknar betydelse.

Kommissionen kan därför i dagens läge icke finna skälen för förlängning av tilläggstillen övertygande men finner icke heller hinder ur försörjningssynpunkt mot att de förlängas. Med hänsyn till ovissheten om den kommande utvecklingen torde ett eventuellt förlängande emellertid böra avse endast ett år.

Kommerskollegium och *generaltullstyrelsen* ha sagt sig visserligen hysa den uppfattningen, att här avsedda tilläggstullar i nuvarande handelspolitiska läge förlorat en väsentlig del av sin tidigare betydelse. Enligt ämbetsverkens mening torde emellertid, såsom även framhållits i ämbetsverkens utlåtande den 2 mars 1943 i anledning av då föreliggande liknande framställningar, någon sänkning av tullskyddet för den inhemska tillverkningen av berörda varuslag icke lämpligen böra vidtagas under nu rådande ovissa förhållanden. Ämbetsverken ansåge sig därför böra tillstyrka, att giltighetstiden för samtliga nu nämnda tilläggstullar liksom år 1943 förlängdes med ytterligare två år.

I vad framställningen från Aktiebolaget Svenska Metallverken med flera avsåge en omarbetning av tulltaxan i syfte att förhindra, att delar till vattenmätare kunde införas till lägre tullar än själva vattenmätaren, ha ämbetsverken framhållit, att en sådan åtgärd icke torde vara av behovet påkallad. Nu berörda fråga hade närmare behandlats i ämbetsverkens gemensamma utlåtanden den 9 februari 1940 och den 2 mars 1943 i anledning av då gjorda framställningar i ämnet.

*Departements-
chefen.*

På de skäl *kommerskollegium* och *generaltullstyrelsen* åberopat förordar jag en förlängning av giltighetstiden för ifrågavarande tilläggstullar till och med den 30 juni 1947. Vad angår frågan om tullbehandlingen av delar till vattenmätare torde, med hänsyn till vad ämbetsverken anfört, särskilda åtgärder härutinnan icke erfordras.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att besluta,

att förordningarna den 22 juni 1939 (nr 347), den 26 april 1940 (nr 284) och den 4 juni 1943 (nr 292) med ytterligare tillägg till gällande tulltaxa skola äga fortsatt giltighet för tiden från och med den 1 juli 1945 till och med den 30 juni 1947.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gustaf Lindenbaum.